

Bouwen aan Putten

Coalitieakkoord 2018-2022 Wij Putten, ChristenUnie en SGP

Wij
Putten

ChristenUnie
Putten

SGP
Putten

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Bouwen in Putten	5
2. Zorgzaam Putten	6
3. Putten verduurzaamt	8
<i>Energietransitie</i>	8
<i>Klimaatadaptatie</i>	8
<i>Circulaire economie</i>	9
4. Putten maakt de buitenboel aan kant	10
5. Putten-Centrum	12
6. Putten participeert en communiceert	13
7. Ook heel belangrijk voor Putten!	14
<i>Cultuur en erfgoed</i>	14
<i>Sport en bewegen</i>	14
<i>Bestuur</i>	14
<i>Financiën</i>	14
<i>Economie</i>	15
<i>Recreatie en toerisme</i>	15
<i>Vitale Vakantieparken</i>	15
<i>Arbeidsmigranten</i>	15
Bijlagen	16
Akkoordverklaring	22

Inleiding

Putten is prachtig gelegen in het centrum van Nederland. Aan de westkant de groenblauwe openheid van de polders en het randmeer. Aan de oostzijde de diepgroene bossen van de Veluwe. Het is een voorrecht om hier te mogen leven. Een dorp waar gemoedelijkheid, respect en beleefdheid regel zijn en waar de menselijke maat vanzelfsprekend is. We kennen elkaar. We zijn zuinig op Putten.

Het gaat goed met Putten, maar dat is zeker geen reden om genoegzaam achterover te leunen. Elke dag stelt nieuwe vragen en verwacht passende antwoorden. Er is dus werk aan de winkel.

Wij Putten, ChristenUnie en SGP slaan opnieuw de handen ineen. Genoeg uitdagingen en het juiste antwoord ligt soms nog verscholen in de toekomst. In dit coalitieakkoord geven we een overzicht van grote vraagstukken die op ons afkomen. In de wetenschap dat het morgen weer anders kan zijn. We bouwen verder aan de toekomst van Putten. Dat doen we niet alleen, maar met iedereen die mee wil bouwen.

Hieronder geven we een korte bloemlezing van onderwerpen die veel aandacht gaan vragen.

Woningbouw

We gaan door met het bouwen van woningen van goede kwaliteit, op de juiste locaties en passend binnen de mogelijkheden van onze inwoners. We gaan nieuwe woningbouwlocaties in Putten voorbereiden, zodat Putten ook na 2025 voldoende onderdak biedt aan de nieuwe generatie woningzoekenden. Met aandacht voor jongeren, ouderen, spoedzoekers, mensen die begeleid wonen en statushouders.

Sociaal domein

Putten heeft de nieuwe zorgtaken de afgelopen jaren op een goede manier opgepakt. Voor WMO-zorg en jeugdzorg geldt dat iedereen de zorg krijgt, die nodig is. Het is nu tijd om de zorg door te ontwikkelen, waarbij we ook oog hebben voor preventie.

Daarnaast is eenzaamheid een groeiend probleem. Tot slot vinden we de integratie van nieuwkomers een gemeentelijke opgave. We willen dat iedereen die in Putten woont onderdeel uitmaakt van onze samenleving: iedereen telt mee.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is zo veel meer dan zonnepanelen op het dak. We zullen de komende jaren onze bijdrage leveren aan de CO₂-reductie, Putten klimaatbestendig maken en meewerken aan de ombouw naar een circulaire economie.

Openbare ruimte en buitengebied

We investeren in onze openbare ruimte. Tijdig onderhoud van de wegen, het openbaar groen, de openbare verlichting en speelvoorzieningen voorkomt kapitaalvernietiging. Verkeersveiligheid staat hoog op de agenda.

We willen het buitengebied vitaal houden door goed evenwicht en samenspel tussen de economische dragers en de landschappelijke en sociale waarden. De invoering van de Omgevingswet gebruiken we daarbij als kapstok.

Dorpscentrum

Het centrum van Putten is hard toe aan een opknapbeurt. Dat geldt voor de straten, gevels en pleinen en ook voor het gemeentehuis. Voor de uitstraling van de gevels en de uitstallingen van de winkels is er een rol weggelegd voor de vastgoedeigenaren.

Burgerparticipatie, communicatie en dienstverlening.

Inwoners nog meer betrekken, dat is wat we gaan doen bij de voorbereiding en uitvoering van de gemeentelijke taken. We gaan geen dikke nota's schrijven over burgerparticipatie, communicatie of dienstverlening. We maken daarvoor geld vrij ten behoeve van de gemeentelijke organisatie.

Tot slot

Dit zijn de zes hoofdpunten uit het coalitieakkoord. Natuurlijk is er veel meer, daar gaan we op in, in de volgende hoofdstukken en bijlagen. Wat we op dit moment al doen, hebben we niet nog een keer opgeschreven. We gaan gewoon door met Jong Putten, het schoolzwemmen, het mantelzorgcompliment, ook al zeggen we er in dit akkoord niks over. Parkeren blijft in Putten gewoon gratis.

In de bijlagen hebben we de financiële kaders opgenomen voor deze bestuursperiode, de portefeuillevverdeling, de uitgangspunten en een concrete invulling van dit akkoord in de vorm van een actiepuntenlijst.

De komende vier jaar bouwen we verder aan de toekomst van Putten. We nodigen nogmaals iedereen uit om met ons mee te bouwen.

Putten, 7 mei 2018

Herman Luitjes, formateur.

1. Bouwen in Putten

We hebben een grote opgave te klaren op het gebied van woningbouw. Jongeren, ouderen, spoedzoekers, mensen die alleen met begeleiding kunnen wonen, statushouders; allemaal zijn ze op zoek naar passende en betaalbare woningen. De woningmarkt in Putten raakt oververhit. De wachttijd voor huurwoningen stijgt en de huizenprijzen stijgen hard vanwege de schaarste. Momenteel bouwt Putten gemiddeld 80 woningen per jaar (netto toevoeging). In overleg met de regio en de provincie willen we dat aantal verhogen naar ten minste gemiddeld 100 per jaar.

In de komende periode gaan we bouwen op de locaties Rimpeler, Matchpoint en Wallenberg en enkele andere inbreidingslocaties. Hiermee kunnen we vier tot vijf jaar vooruit. Daarna hebben we nieuwe locaties nodig om woningen te bouwen voor onze eigen woningzoekenden. We denken daarbij o.a. aan Putten Zuid, maar we zoeken ook naar andere locaties. Over vier jaar moeten er nieuwe bouwlocaties klaar staan, want we willen een continue bouwstroom. Daarnaast willen we

stappen zetten om tot 2035 in totaal 1.500 woningen te realiseren. Die woningen zijn nodig voor de eigen woningzoekenden. Om dat voor elkaar te krijgen wijzen we een projectwethouder aan die zal zorgdragen voor voldoende woningbouwlocaties. De kosten die daarvoor worden gemaakt kunnen betaald worden uit de reserve bouwgrondexploitaties.

De helft van de woningen die we de komende jaren bouwen valt in de categorie goedkope, sociale woningbouw overeenkomstig onze woonvisie. We zorgen ervoor dat deze betaalbare (starters)woningen betaalbaar blijven. Startersleningen in de huidige vorm treffen geen doel meer gezien de huizenprijzen in Putten. We gaan de startersleningen evalueren. Goedkope woningen bouwen is vaak onrendabel. Om die reden is onlangs de subsidieverordening sociale woningbouw vastgesteld. Wanneer de streefverdeling -afgesproken in de woonvisie- niet gehaald wordt, wordt een bijdrage van ontwikkelaars gevraagd van de dure woningen (verevening).

We zorgen ervoor dat er ook huurwoningen worden gebouwd voor de inkomensgroepen die aangewezen zijn op huurwoningen boven de huurtoeslaggrens. Een belangrijk onderwerp vinden we de veranderende vraag naar wonen en woonvormen. We denken aan groepswonen, tiny houses (uiteraard naar behoefte en zorgvuldig ruimtelijk ingepast) en aan tijdelijke woonvormen. We willen in gesprek gaan met inwoners en initiatieven uit de samenleving omarmen en mogelijk maken. We bouwen zo veel mogelijk levensloopbestendig.

Nederland gaat van het aardgas af. Dat betekent voor Putten dat gasloos bouwen geen vraag meer is maar een gegeven. Gasloos en nul-op-de-meter is de opdracht voor het nieuwe bouwen in Putten. We bezien nog wat dit betekent voor de woningen in Rimpeler, we willen geen vertraging.

Bij alle woningbouwplannen heeft een gezond woon- en leefklimaat onze nadrukkelijke aandacht.

2. Zorgzaam Putten

De gemeente Putten heeft in 2015 de nieuwe taken in de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet vrijwel geruisloos ingevoerd. Er gaat veel goed, maar op bepaalde punten kan het altijd beter. We hebben hier aandacht voor, met name als het gaat om de WMO, de jeugdzorg en jongeren met een arbeidsbeperking. Niemand mag buiten de boot vallen.

De rijksoverheid droeg in 2015 die nieuwe zorgtaken over en bezuinigde tegelijkertijd. Dat knelt financieel. Met name in de Jeugdzorg merken we dat de vraag om zorg het beschikbare budget ver te boven gaat. Dat betekent dat de komende jaren de transformatie van de zorg veel aandacht zal vragen. We streven ernaar dat ieder kind binnen vier weken na intake de zorg krijgt die past bij de hulpvraag. In overleg met de zorgpartners willen we bezien in hoeverre dure zorg kan worden voorkomen of in omvang kan worden teruggebracht door meer aandacht te geven aan preventie. We denken hierbij aan alcohol, drugs, gameverslaving, depressie en sexting als veel voorkomende problemen onder jongeren. Daarnaast kampen veel jongeren met de gevolgen van (v)chtscheidingen. Jongeren hebben het nodig en verdienen het om in stabiele gezinnen op te groeien. Hierbij moeten ze kind kunnen zijn en daarom hebben we ook aandacht voor (te) jonge mantelzorgers.

De raadscommissieafpraak over het instellen van een raadswerkgroep om de ontwikkelingen m.b.t. de Jeugdzorg van nabij te volgen, nemen we over.

Uitgangspunt is dat iedere Puttenaar de zorg krijgt die nodig is. Het gezamenlijk onderbrengen van de (zorg)partners in het zorgplein van dorps huis Stroud vergroot de mogelijkheid tot afstemming en samenwerking, zodat binnen het zorgplein gewerkt kan worden met één aanspreekpunt. We stimuleren goede samenwerking tussen de informele en formele zorg. Wij verwachten dat dit zorgplein positieve effecten zal hebben. Het slagen hiervan hangt mede af van de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers.

Wij gaan ervan uit dat de transformatie van de zorg leidt tot meer zorg per euro. Daarbij willen we out of the box denken en waar mogelijk een integrale benadering hanteren. Als, ondanks deze inspanningen, de rijksvergoeding nog steeds onvoldoende is om alle taken in het sociaal domein adequaat te kunnen uitvoeren, dan vullen we de gelden aan met 'eigen' geld. In de financiële doorrekening geven we hier invulling aan.

We willen een laagdrempelige toegang tot de zorg. Dat betekent dat we willen investeren in het keukentafelgesprek, het gesprek bij de mensen thuis, zodat de zorg geboden kan worden die past bij de hulpvraag. De informatievoorziening via balie en internet willen we verder verbeteren en de financiële eigen bijdrage voor zorg beperkt houden. Putten heeft overigens in 2018 al een voorschot genomen op de beperking van de eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen, zoals door het kabinet Rutte III is aangekondigd voor 2019. Gemeenten krijgen

daarvoor vanaf 2019 van het rijk een financiële vergoeding. Indien het kabinet dit onderdeel (het abonnementstarief) van het regeerakkoord niet nakomt, dan zullen we onze eigen regeling niet kunnen handhaven, omdat het dan te duur wordt. Dat is ook in de gemeenteraad aangegeven toen besloten werd om vooruit te lopen op het rijksbeleid.

Putten zet in op armoedebestrijding met name onder kinderen en we doen ons best om de beschikbare middelen op de juiste adressen te krijgen. Kinderen moeten mee kunnen doen met sportieve en culturele activiteiten.

We gaan, ongeacht rijksbeleid, statushouders zo snel mogelijk deel laten uitmaken van onze lokale samenleving. Het leren van Nederlands en zo mogelijk het vinden van werk, zijn daarbij

heel belangrijk. We stellen hiervoor middelen beschikbaar. We streven er naar om hen zo veel mogelijk in Putten te laten inburgeren.

Wij willen dat de Stichting Welzijn Putten verder transformeert tot een brede welzijnsorganisatie.

Eenzaamheid is een groeiend (verborgen) probleem in onze samenleving. In overleg met Stichting Welzijn Putten proberen we een stukje van deze nood te ledigen. Goede samenwerking tussen de formele zorg en de informele zorg is daarbij van belang. Laaggeletterdheid wordt meer en meer een maatschappelijk probleem. We willen, in samenwerking met o.a. de bibliotheek, een bijdrage leveren aan het vergroten van de lees- en schrijfvaardigheid.

Adequate en voldoende onderwijshuisvesting voor het basis- en voortgezet onderwijs is belangrijk voor onze jeugd. Dat gaan we regelen. Zonder op besluitvorming vooruit te willen lopen houden we in onze financiële meerjarenramingen rekening met investeringen in de onderwijsgebouwen. Vanzelfsprekend spelen bij de keuzes voor nieuwbouw van onderwijsgebouwen duurzaamheid en de nieuwe woningbouwlocaties een

belangrijke rol. We gaan de verordening leerlingenvervoer evalueren.

We willen dat onze inwoners maatschappelijk meedoen. Vrijwilligerswerk of betaald werk is van groot belang. Ondanks dat de economie goed draait en de werkloosheid daalt, blijft ondersteuning in het vinden van werk in sommige gevallen nodig. We hebben daar de Puttense werkgevers hard bij nodig.

We intensiveren de toeleiding tot de arbeidsmarkt voor werkzoekenden, jongeren en statushouders. Dat willen we in samenwerking met lokale ondernemers, zorgpartners, de sociale werkvoorziening en het onderwijs realiseren. We hebben daarbij aandacht voor jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten.

3. Putten verduurzaamt

Verduurzaming van onze samenleving is een van de grootste opgaven voor de komende 30 jaar. Het vraagt grote investeringen van overheden, bedrijven en inwoners maar biedt naast de borging van leefbaarheid op lange termijn ook kansen in termen van werk en economisch rendement. Draagvlak voor al die maatregelen is cruciaal. We vinden duurzaamheid zo belangrijk dat we hiervoor een projectwethouder aanwijzen. Verduurzaming is een gemeenschappelijke taak; een taak voor de inwoners, instellingen en bedrijven. De gemeente wil faciliteren en informeren.

Verduurzaming kent drie invalshoeken, te weten: energietransitie, klimaatadaptatie en het circulair maken van de economie.

Energietransitie

Ons einddoel is om gebouwen in Putten uiterlijk 2050 energieneutraal te hebben. Dat betekent dat we zo snel mogelijk beginnen met het bouwen van aardgasvrije en (bijna) energieneutrale woningen. We gaan een omslag maken van energievragende wijken naar energieleverende wijken. We stimuleren het isoleren van woningen, het voorzien van daken van zonnepanelen en het benutten van (rest)warmte. Verder

gaan we de komende jaren meer laadpalen voor elektrische en hybride-auto's plaatsen; niet alleen in het centrum maar ook in de (woon)wijken. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak voor het verduurzamen van

bestaande wijken. We maken daarover prestatieafspraken met Woonstichting Putten en stimuleren particuliere eigenaren en huurders tot energiebesparing. Dit gebeurt door middel van een lokaal energieloket, communicatiestrategie en voorlichting voor en door inwoners, ondersteuning bij burgerinitiatieven, versnelde

procedures en het realiseren van een 'voorbeeldhuis'.

We denken na over aangepaste OZB-tarieven voor particulieren, in combinatie met andere financieringsmogelijkheden zoals leningen. Initiatieven voor het opwekken van duurzame energie koppelen we aan andere maatschappelijke opgaven zoals waterberging, verduurzaming van de landbouw en sanering van asbestdaken. We wachten de uitkomst van landelijke onderzoeken hierover af en besluiten daarna of we een positieve prikkel geven. Bij renovatie en groot onderhoud van maatschappelijk vastgoed wordt zo veel mogelijk ingezet op het energiezuiniger maken van gebouwen. Wettelijk is vanaf 2023 label C verplicht en vanaf 2030 label A. Wij kijken of we een stapje extra kunnen doen. In 2023 willen we label A en in 2030 label A+ of A++.

We stimuleren het (grootschalig) opwekken van duurzame energie door niet-commerciële partijen. We willen de kansen bij bedrijven benutten, bijvoorbeeld het gebruik van restwarmte. En we kijken mee met de bedrijven als het gaat om hun energiebesparingsplicht. Bij CO₂-arme landbouw, denken we aan kleinschalige toepassing van biomassa op het eigen bedrijf of aangrenzende bedrijven.

Klimaatadaptatie

Met klimaatadaptatie bedoelen we dat Putten klimaatbestendig en waterrobuust wordt. Het wordt immers in de toekomst warmer, het regent vaker en vooral harder en de intensiteit van onweer en hagel neemt toe. Daarom zijn we al vanaf 2014 bezig met het afkoppelen van 37,5 ha

openbare ruimte van het riool, waardoor regenwater geïnfiltreerd wordt in de bodem i.p.v. in het riool verdwijnt. Daar gaan we mee door! Klimaatadaptatie is een opgave voor iedereen. We geven voorlichting aan iedereen over hoe zij kunnen bijdragen aan klimaatadaptatie. We stellen tegemoetkomende subsidies beschikbaar voor maatregelen die genomen worden door inwoners.

Circulaire economie

Doel van een circulaire economie is voorkomen dat een grondstof afval wordt. Dit is geen zaak van een individuele gemeente. Maar we vinden het belangrijk en we doen wat we kunnen. We kopen zo veel mogelijk circulair in, en starten daarmee bij de uitvoering van het centrumplan. We informeren onze inwoners (door feedback te geven op hun eigen gedrag) over afvalscheiding en preventie. Bijvoorbeeld door aandacht te vragen voor het terugdringen van het gebruik van verpakkingsmateriaal. De landelijke streefnorm voor restafval is 30 kg per inwoner per jaar in 2030. Om dat te kunnen bereiken willen we over 4 jaar, in 2022, de huidige 60 kg restafval per inwoner per jaar teruggebracht hebben naar 45 kg per inwoner per jaar.

4. Putten maakt de buitenboel aan kant

Onze opdracht voor de openbare ruimte en het buitengebied is: schoon, heel en veilig. We maken ons grote zorgen over de verkeersveiligheid van het fietspad langs de Voorthuizerstraat en de fietsersoversteek van de Oude Rijksweg. Voor zover nodig zullen we de provincie en de commissaris herinneren aan gedane toezeggingen om hier met een oplossing te komen. We zullen voor de N798 bij de provincie een snelheidsregiem bepleiten van 60 km/h voor het gedeelte tussen de Harderwijkerstraat en de Henslare. We maken een nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. We zetten ons, samen met de regio, in voor de doorstroming en verbreding van A28 tussen Amersfoort en Harderwijk in beide richtingen. Doorstroming op deze snelweg voorkomt veel sluipverkeer in het westelijk buitengebied van Putten. We zijn voorstander van een kwartierregeling op het spoor tussen Zwolle en Utrecht. Zandwegen zonder verbindingsfunctie worden voor gemotoriseerd verkeer afgesloten.

De afgelopen jaren zijn we gestart met een intensief programma van onderhoud en vervanging van wegen, openbaar groen, openbare verlichting, straatmeubilair en speelvoorzieningen (zie bijlage).

Vooruitlopend op besluitvorming houden we voor de jaren 2018 – 2022 budgettair rekening met investeringen tot een bedrag van € 6,6 miljoen voor vervangingen en reconstructies van wegen. Uiteraard betrekken we onze inwoners hierbij vanaf het begin.

We hebben de afgelopen periode 75.000 m2 groen gerenoveerd. In de periode 2018 – 2022 gaan we door met de tweede fase. Vooruitlopend op besluitvorming houden we budgettair rekening met een aantal renovaties van openbaar groen tot een bedrag van € 1,2 miljoen (zie bijlage). Vanzelfsprekend doen we dit in goed overleg met alle betrokkenen inwoners van deze wijken. De gemeente legt zichzelf de verplichting op om voor elke boom die zij regulier kapt (vervanging wegens einde levensduur) er één terug te planten. In alle andere gevallen worden voor elke gekapte boom twee bomen teruggeplant. Dit geldt ook voor de beschermde bomen.

We houden in de periode 2018 – 2022 budgettair rekening met een investering van € 1,5 miljoen voor de openbare verlichting. Dat verdient zich deels terug via energiebesparing. Overigens zorgen de nieuwe armaturen voor LED-verlichting voor minder strooilicht.

Het straatmeubilair vraagt om een beperkte investering in de komende jaren (jaarlijks € 57.000). We willen alleen meubilair dat strikt noodzakelijk en wenselijk is. Overbodige paaltjes en borden worden weggehaald. Wel zullen er meer bankjes en prullenbakken geplaatst worden bij wandelroutes, klompenpaden en fietsroutes.

We geven uitvoering aan het speelruimteplan en houden rekening met een jaarlijkse kapitaallast van € 10.000.

Woningbouw in Putten-Zuid zal de behoefte aan een goede verbinding tussen de N303 en N798 vergroten. We zullen de vraag naar een extra verbindingsweg betrekken bij de ontwikkeling van woningbouwlocaties.

De invoering van de Omgevingswet zal in de komende jaren zorgen voor een integrale benadering van ons grondgebied. Dat betekent dat naast de bestemmingsplannen ook een omgevingsplan en gebiedsvisies gemaakt zal worden. Dit zal leiden tot één omgevingsplan dat alle aspecten bevat van leefbaarheid en gebruik. Ontwikkeling van een visie voor een klein

samenhangend gebied kan bijdragen aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De Omgevingswet is als apart project benoemd.

De invoering van de Omgevingswet kan fungeren als kapstok om het buitengebied te versterken. Voor de afzonderlijke buurtschappen maken we een gebiedsvisie. We richten ons op de (agrarisch gerelateerde) bedrijvigheid, de landschappelijke waarde (aandacht voor biodiversiteit en natuur, mede met het oog op het behoud van de bijenstand), en de sociale functie. In de sociale functie spelen de verenigingsgebouwen/buurthuizen een belangrijke rol.

We versterken de afzonderlijke functies niet alleen, we willen die ook meer te verbinden.

Samen met 'Vallei boert bewust' werken we aan bewustwording van herkomst en productie van voedsel. Flexibele bestemmingsplannen voor het buitengebied maken het inspelen op veranderingen in de markt voor de agrarische sector eenvoudiger. We bezien het functieveranderingsbeleid opnieuw. De inzet is om de ruimtelijke winst te maximaliseren. Nieuwe woningen in het buitengebied worden zo veel mogelijk geclusterd.

5. Putten-Centrum

In het coalitieakkoord 2014 hebben we de basis gelegd voor het centrumplan. Een ingrijpend plan dat de nodige voorbereidingstijd heeft gekost. We willen de verschillende ontwikkelingen in het centrumgebied van Putten integraal en in samenhang oppakken. Het gaat dan om:

- De renovatie van het gemeentehuis;
- De herinrichting van het Fontanusplein/Kerkplein;
- De herinrichting van de overige pleinen en het kernwinkelgebied;
- De ontwikkelingen in de Achterstraat en Gervenhof;
- De verkeerscirculatie in het centrum.

We maken het centrum toegankelijk voor iedereen, met of zonder beperking. Bij de herinrichting van wegen houden we rekening met scootmobielen/rolstoelen/rollators en visueel gehandicapten. We doen dat uiteraard in nauw overleg met alle betrokkenen. De eigenaren van vervallen panden pakken we aan. Als die panden in eigendom van de gemeente zijn, gaan we over tot herontwikkeling.

We staan voor een beleid dat gericht is op meer horecapleintjes. We kiezen ervoor om het centrum autovrij te maken met afgesproken tijden voor de bevoorrading van winkels. Met het centrumplan willen we ook meer kleur en fleur in het dorp brengen.

De kosten voor deze ingrepen bedragen circa € 5 miljoen. De dekking die we ervoor in gedachten hebben is de opbrengst van de precariobelasting. Echter die inkomsten zijn nog niet 100% zeker. Daarom brengen we deze kosten (voorlopig) ten laste van de reserve algemene buffer en zullen dat later zo mogelijk verrekenen.

We willen leegstand van winkels ontmoedigen en onderzoeken of dat bijvoorbeeld via extra belastingheffing op leegstaande panden mogelijk is.

6. Putten participeert en communiceert

Vertrouwen, zekerheid en zeggenschap is essentieel in de verhouding tussen inwoners en overheid. We gaan daar inhoud aan geven in de komende periode. Communiceren over wat we doen en hoe we dat samendoen is minstens net zo belangrijk als de inhoud van het beleid.

We maken budget vrij en gaan deskundigheid aantrekken op het gebied van communicatie en burgerparticipatie.

Wij vinden het belangrijk om de leefomgeving zodanig te onderhouden dat de mensen daarover tevreden zijn. Wij zijn zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar in alle wijken. Daarbij vormt de buitendienst het gezicht van de gemeente. Door wijkgericht te werken versterken we de mogelijkheden voor burgerparticipatie en communicatie.

De buitendienst zal zich verder verbeteren en ontwikkelen tot een eigentijdse gemeentelijke organisatie. Om dit verder te ontwikkelen en de cultuuromslag te realiseren moeten investeringen worden gedaan. Dit vraagt opleiding en training. Het wijkgericht werken wordt de komende periode gefaseerd ingevoerd.

Kern van de lokale democratie is dat onze inwoners in veel gevallen de opdrachtgever zijn en de gemeente de opdrachtnemer. Daarom is het wenselijk onze inwoners in een zeer vroeg stadium te betrekken bij al hetgeen op stapel staat. We bouwen tenslotte samen aan Putten.

Waar en hoe wordt samengewerkt hangt af van de situatie. Samen maken we die plannen beter. Daarnaast nodigen we inwoners uit om zelf met initiatieven en ideeën te komen. Dit is een andere manier van denken en vergt een nieuwe manier van werken vanuit het gemeentehuis. Daarom investeren we in de omvang en kwaliteit van de gemeentelijke organisatie. Dat neemt niet weg dat de gemeente zelf besluit over haar eigen portemonnee.

We hebben sinds 2014 een budget voor 'kleine zaken, grote ergernissen'. We willen dit budget zichtbaarder inzetten en mensen bekend maken met het bestaan van dit budget, zodat bewoners in hun wijk er gericht een beroep op kunnen doen.

We gaan door met het project dienstverlening. Het gerenoveerde gemeentehuis zal daarbij helpen, maar het gaat ook om houding en gedrag. We vragen een open, betrokken en uitnodigende houding van de gemeentelijke organisatie. Vanzelfsprekend past daar een snelle beantwoording van vragen van inwoners bij, ongeacht of het een brief, mail of telefoontje betreft. In plaats van tijdrovende, soms moeilijk leesbare brieven, kan een telefoontje wonderen doen. Basisuitgangspunt is dat we eenvoudige en begrijpelijke communicatie van de gemeente mogen verwachten richting inwoners. Digitalisering in dienstverlening is nodig en wenselijk, en de digitale dienstverlening moet toegankelijk zijn voor iedere Puttenaar, met of zonder beperking. Digitale dienstverlening mag overigens de persoonlijke dienstverlening niet wegdrücken.

Wat voor inwoners geldt, geldt niet minder voor bedrijven. Bedrijven hebben zeker belang bij duidelijkheid en snelheid, denk bijvoorbeeld aan principeverzoeken. In dit kader willen we nagaan of uitbreiding en een ruimere invulling van de taken van de bedrijfscontactfunctionaris een positieve bijdrage kan leveren.

7. Ook heel belangrijk voor Putten!

Cultuur en erfgoed

We continueren het gemeentelijk cultuur- en erfgoedbeleid en ondersteunen het 'Verhaal van Putten' volop. In het kader van dit verhaal onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om de wensen en ideeën van o.a. het Puttens Historisch Genootschap en de Stichting Oktober '44 te bewerkstelligen. Onderzocht wordt of het oorlogsmonument aan de Voorthuizerstraat een prominentere plek kan krijgen.

Tot slot hebben we positieve aandacht voor het Puttens dialect. De week van de Ossenmarkt wordt de week van het Puttens dialect.

Sport en bewegen

We blijven sport en bewegen voor al onze inwoners stimuleren. De uitgangspunten voor sportsubsidies blijven op hoofdlijnen onveranderd. Wel gaan we opnieuw kijken naar de verhouding tussen binnen- en buitensport en naar de inzet van de (open club) subsidies. We gaan de open clubsubsidies evalueren. Bij de open clubsubsidie moet de hoogte van de subsidie in balans zijn met de inzet vanuit verenigingen. We zorgen ervoor dat de infrastructuur goed in orde blijft voor niet in verenigingsverband sportende inwoners. We stimuleren het aanbieden van gezond eten en drinken in sportkantines en ontmoedigen roken op en rond sportvelden. We gaan onderzoeken of een derde sporthal/meer accommodatieruimte noodzakelijk en rendabel is.

Bestuur

Na jaren van bezuinigingen op de gemeentelijke organisatie wordt het tijd om te investeren. Dat doen we door het personeelsbudget met 1% te verhogen in 2019 oplopend naar 2% in 2021. Het budget voor scholing verhogen we in 2019 met 0,5% en in 2020 nog eens met 0,5%. Samenwerking in de regio is van belang, waarbij het behoud van de eigenheid en de zelfstandigheid van de gemeente altijd voorop staat.

We willen de jeugd meer betrekken bij het gemeentebestuur en zullen daartoe initiatieven nemen. We doen in dit akkoord geen uitspraken over de werkwijze van de gemeenteraad. Dat laten we over aan de gehele gemeenteraad zelf.

Financiën

We voeren een degelijk financieel beleid. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke belastingen slechts met de inflatiecorrectie worden verhoogd. De opbrengsten van de precariobelasting worden niet besteed, zo lang de rechter hierover geen definitieve uitspraak heeft gedaan. In de bijlage is een financieel overzicht opgenomen, dat richtinggevend is voor het opstellen van de meerjarenbegroting.

In het sociaal domein, met name op de kosten van de jeugdzorg, verwachten we tekorten. We hopen deze tekorten door gerichte maatregelen (transformatie) te beteugelen.

De reserve sociaal domein dreigt leeg te raken. Wij streven voor deze reserve naar een ondergrens van € 1 miljoen en een bovengrens van € 2 miljoen. Daarom voeden we de reserve sociaal domein extra. Afhankelijk van een mogelijk positief resultaat van de meicirculaire 2018 kan deze voeding nog worden verhoogd. Als de bovengrens van € 2 miljoen wordt overschreden, sluiten we het meerdere terug naar de algemene reserve. Nauwgezette monitoring is van belang.

In het najaar zullen we de nota reserves en voorzieningen opnieuw actualiseren. Als het weerstandsvermogen hoger is dan het benodigd weerstandvermogen zijn wij voornemens het meerdere toe te voegen aan de algemene reserve.

Economie

We werken in de lijn van de economische agenda. Als activiteiten leiden tot gemeentelijke uitgaven, dan vraagt dat om separate besluitvorming. We streven naar een evenwichtige verdeling van standplaatsen in het dorp.

Voor de Henslare stellen we een gebiedsvisie op. Hierin gaan we uit van 7 ha bedrijventerrein: 3,5 ha voor verplaatsing van bedrijven en 3,5 ha uitbreiding. We denken aan een energieneutraal bedrijventerrein waar een eigen gebruik-beding van kracht is. We gaan alles op alles zetten bij de provincie en de regio om groen licht te krijgen voor dit bedrijventerrein.

Lelystad Airport is in ontwikkeling. We volgen deze ontwikkelingen actief. Dat geldt voor zowel de economische ontwikkeling als voor de routes van het vliegverkeer.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager voor de gemeente Putten. Wij stimuleren initiatieven die leiden tot meer slechtweervoorzieningen en tot verlenging van de verblijfsduur. De Veluwe staat

weer op 1 als binnenlandse vakantiebestemming. Daar zijn we trots op. We doen volop mee met de Veluwe Agenda.

Daar waar het kan doen we mee aan de optimalisatie en uitbreiding van wandel-, fiets-, ruiters- en mountainbikeroutes.

We doen mee aan het gezamenlijk promoten van de Veluwe en Gelderland, vanuit de overtuiging dat wat goed is voor de Veluwe, goed is voor Putten. En we zetten in op het

vitaal maken van de recreatieparken en maken de specifieke historie van ons dorp zichtbaar. We willen meehelpen bij de start van een toeristenkaart door ondernemers. De ontwikkeling van recreatie en toerisme in Putten volgen we nauwlettend en jagen we waar nodig aan. We geven uitvoering aan de ideeën die we opgedaan hebben in het Dromenlab.

Vitale Vakantieparken

Dit onderwerp kent drie hoofdsporen: ruimtelijk, economisch, en recreatief. We gaan extra inzetten op de beleidsontwikkeling recreatieparken, zodat we op termijn minder capaciteit op handhaven nodig hebben. Daarbij gaan we pragmatisch te werk. Tijdelijke huisvesting van doelgroepen op recreatieparken als een 'warm' saneringsinstrument sluiten we zeker niet uit. Ook een permanente locatie voor tijdelijke huisvesting behoort tot de mogelijke oplossingsvarianten. We willen dat het recreatiecluster bestemd blijft voor de recreatie. Buiten het cluster kunnen we ruimer denken en is er meer mogelijk.

Voor zover mogelijk en wenselijk haken we aan bij het regionaal beleid Vitale Vakantieparken.

Arbeidsmigranten

Bij een aantal Puttense bedrijven werken relatief veel werknemers uit Oost-Europa. Hoewel de huisvesting van arbeidsmigranten niet in directe zin een gemeentelijke verantwoordelijkheid is, raakt het onze gemeente wel. Dat is reden genoeg om bij dit vraagstuk stil te staan. Dit jaar nog gaan we een intensieve dialoog aan met alle betrokkenen in Putten. We brengen het vraagstuk in al zijn facetten in beeld en inventariseren mogelijke oplossingen. Bij onze keuzes betrekken we de regiogemeenten.

Bijlagen

1. Financieel overzicht
2. Uitgangspunten
3. Actiepuntenlijst
4. Portefeuilleverdeling
5. Projecten openbare ruimte

Bijlage 1 Financieel overzicht 2018 -2022

Bestaand beleid	2018	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018-2022 (9 november 2017)	€ 35.000	€ 202.000	€ 350.000	€ 401.000	€ 401.000
Amendement Daad bij het woord (9 november 2017)		€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Voorschoolse voorzieningen (14 september 2017)	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Sportaccommodatieplan 1 februari 2018)	€ -9.000	€ -9.000	€ -9.000	€ -9.000	€ -9.000
Buurtbemiddeling (8 maart 2018)	€ -7.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Totaal cf.raadsbesluiten	€ -81.000	€ 33.000	€ 181.000	€ 232.000	€ 232.000
Algemene uitkering:					
september-circulaire 2017	€ 99.000	€ 45.000	€ -12.000	€ -53.000	€ -53.000
maart-circulaire 2018	€ 42.108	€ 411.614	€ 729.014	€ 821.810	€ 1.110.493
Doorkijk 4-maands 2018 (incl.hogere salariskosten)					
salariskosten (hogere pensioenperc./soc.lasten)	€ -200.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
mei-circulaire 2018 compensatie loon- en prijsontwikkeling		€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
automatisering	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
schoonmaak	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Functionaris Gegevensbescherming in BLNP-verband	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
arbo	€ -19.000	€ -19.000	€ -19.000	€ -19.000	€ -19.000
tijdelijk huisvesting Personen in nood	€ -11.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo bestaand beleid	€ -254.892	€ 385.614	€ 794.014	€ 896.810	€ 1.185.493
Nieuw beleid	2018	2019	2020	2021	2022
Investering in wegen, groen, openbare verlichting, etc.		€ -109.250	€ -283.300	€ -436.300	€ -516.800
Levensduurverlengend onderhoud kapitaliseren		€ 360.000	€ 340.000	€ 320.000	€ 300.000
Kosten Integraal huisvestingsplan Onderwijs		€ -	€ -57.000	€ -126.117	€ -126.117
Verruiming P-budget (1% - 2% van loonsom)		€ -110.000	€ -165.000	€ -220.000	€ -220.000
Scholing gemeentelijk personeel (0,5 - 1 % van loonsom)		€ -55.000	€ -110.000	€ -110.000	€ -110.000
Benoemen sr medewerker burgerparticipatie en communicatie		€ -80.000	€ -80.000	€ -80.000	€ -80.000
Opstellen Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan		€ -50.000			
Bankjes en vuilnisbakken bij wandelroutes etc.		€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Spiegelgeld Veluwe Agenda		€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Opstellen beleidsnota toegankelijkheid (Inclusie)		€ -	€ -40.000		
Stichting Welzijn Putten - bestrijding eenzaamheid		€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
Intensivering inburgering statushouders		€ -25.000	€ -25.000		
Onderzoek meer binnensportaccommodatie / 3e sporthal)		€ -20.000			
Bevrijdingsmonument Voorhuizerstraat		€ -15.000			
Duurzaamheid extra budget		€ -50.000	€ -100.000	€ -200.000	€ -250.000
Gelden uit maart-circulaire 2018 (IBP)		€ 100.000	€ 200.000	€ 400.000	€ 500.000
Tijdelijk extra beleids capaciteit vitale vakantieparken		€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	
Donatie reserve sociaal domein		€ -225.000	€ -370.000	€ -340.000	€ -620.000
Saldo nieuw beleid		€ -359.250	€ -770.300	€ -872.417	€ -1.162.917
STRUCTUREEL SALDO		€ 26.364	€ 23.714	€ 24.393	€ 22.576
Specificatie maart-circulaire 2018	2018	2019	2020	2021	2022
Budgettair effect mrt circulaire 2018	€ 221.508	€ 746.314	€ 1.301.714	€ 1.732.510	€ 2.259.193
Beschikbaar houden op stelposten :					
Aandeel access wat nodig is voor sociaal domein	€ -	€ -	€ -138.000	€ -276.000	€ -414.000
Indicatie: Abonnementarieven WMO	€ -	€ -145.000	€ -145.000	€ -145.000	€ -145.000
Enveloppegelden, bijdrage IBP	€ -	€ -100.000	€ -200.000	€ -400.000	€ -500.000
Ondenuitputting rijksuitgaven 2017	€ -179.400	€ -89.700	€ -89.700	€ -89.700	€ -89.700
Budgettair saldo inclusief handmatige stelposten	€ 42.108	€ 411.614	€ 729.014	€ 821.810	€ 1.110.493
Ontwikkeling reserve sociaal domein	2018	2019	2020	2021	2022
stand reserve per 1 jan.	€ 3.337.000	€ 1.653.000	€ 905.000	€ 690.000	€ 583.000
Ontwikkeling uitgaven					
Jeugd -regionaal	€ -1.200.000	€ -1.200.000	€ -1.200.000	€ -1.200.000	€ -1.200.000
Jeugd -lokaal (buurtzorg jong)	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
Transformatie sociaal domein		€ 450.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Donatie vanuit algemene middelen		€ 225.000	€ 370.000	€ 340.000	€ 620.000
WMO (nihil vanwege chron.zieken en gemiste eigen bijdrage)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Participatie	€ -184.000	€ -68.000	€ -68.000	€ -68.000	€ -68.000
Accres sociaal domein (prijsontwikkeling)		€ 138.000	€ 276.000	€ 276.000	€ 414.000
Indicatie mei-circulaire 2018 : Abonnementarieven WMO		€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000
Verwachte stand reserve sociaal domein	€ 1.653.000	€ 905.000	€ 690.000	€ 583.000	€ 894.000

Bijlage 2 Uitgangspunten

Wij Putten, ChristenUnie en SGP komen, net als in de twee voorgaande bestuursperiodes, overeen dat geen initiatieven worden genomen of ondersteund, die de zondagsrust aantasten.

Dit betreft in ieder geval:

- Openstelling winkels
- Verdere openstelling van voorzieningen

Een status-quo wordt overeengekomen met betrekking tot voorzieningen en regelingen als:

- Vloekverbod in de APV
- Ambtsgebed
- Huidige afspraken met betrekking tot openstelling van voorzieningen

Behoudens de afspraken in dit akkoord, heeft binnen de coalitie elk lid de vrijheid een minderheidsstandpunt in te nemen wanneer op principiële punten tegen diens overtuiging in, besluiten worden genomen.

Bijlage 3 Actiepuntenlijst

Actiepunt	2018	2019	2020	2021	2022
Netto gemiddeld 100 woningen toevoegen per jaar		ja	ja	ja	ja
Aantal woningen in door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplannen		390	50	50	300
Aantal te bouwen woningen in (zachte) planvorming tot 2035					300
Vereveningsregeling dure en sociale woningbouw voorleggen aan de gemeenteraad		ja			
Plan van aanpak transformatie sociaal domein gereed		ja			
Instellen raads werkgroep monitoren jeugdzorg	ja				
Aantal uitkeringsgerechtigden jaarlijks terugbrengen (uitstroom is groter dan instroom)		ja	ja	ja	ja
SWP heeft zich ontwikkeld tot een brede welzijnsorganisatie			ja		
Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld door de gemeenteraad	ja				
Gasloos en bijna energie neutrale woningen bouwen in nieuwe wijken			ja	ja	ja
Het aantal verduurzaamde woningen neemt jaarlijks toe			ja	ja	ja
Terugbrengen restafval naar 45 kg/inwoner/jaar					ja
Beplemen bij provincie dat snelheid op N798 60 km/h wordt	ja	ja	ja	ja	ja
Lobby bij provincie: fietspad Voorthuizerstraat en fietsersoversteek Oude Rijksweg	ja	ja	ja	ja	ja
Gebiedsvisies buurtschappen gereed (jaarlijks 1 buurtschap)		ja	ja	ja	(ja)
Feitelijke start uitvoering centrumplan			ja		
Verbouw gemeentehuis gereed			ja		
Sr. medewerker voor communicatie en burgerparticipatie benoemd		ja			
Toenemende waardering van de inwoners voor dienstverlening van de gemeente		ja	ja	ja	ja
Gemeentelijk sportsubsidiebeleid is gefinetuned	ja				
Onderzoek 3e sporthal/extra accommodatieruimte uitgevoerd		ja			
Aanvullend beleid voor recreatieparken vastgesteld en uitgevoerd				ja	
Gebiedsvisie Henslare (incl. 7 hectarebedrijventerrein) vastgesteld door gemeenteraad		ja			

Bijlage 4 Portefeuilleverdeling 2018

Burgemeester Lambooij

- Openbare orde en veiligheid
- Bestuurlijke beleidscoördinatie
- Personeel en organisatie
- Burgerzaken
- Internationale betrekkingen
- Representatie
- Handhaving (primair vindt (inhoudelijke) behandeling op portefeuillehouderniveau plaats (RO/bouwen). In geval van beleid en procedures is de heer Lambooij verantwoordelijk)
- Regiegroep SNV
- Stuurgroep BNL

Wethouder Koekkoek

- Openbare ruimte
- Cultuur en erfgoed
- Recreatie en toerisme (incl. Vitale Vakantieparken)
- Mobiliteit
- Burgerparticipatie en communicatie
- Grondzaken
- Project dorpscentrum
- Project nieuwe woningbouwlocaties

Wethouder Priem

- Welzijn
- WMO-zorg
- Jeugdbeleid en jeugdzorg
- Participatie en sociale zaken
- Economische zaken
- Sport
- Onderwijs
- Milieu
- Volksgezondheid
- Project duurzaamheid

Wethouder Gerritsen

- Financiën
- ICT en informatieveiligheid
- Ruimtelijke ordening
- Wonen/volkshuisvesting
- Monumenten
- Vergunningverlening/bouwen
- Project Rimpeler
- Project Omgevingswet
- Project dienstverlening

Bijlage 5 Projecten Openbare ruimte

We houden rekening om, naast het regulier onderhoud, de navolgende vervangingen en reconstructies te doen. We noemen de volgende plannen tot 2023:

- Vervanging bermverharding Arlersteeg / Zeedijk
- Vervanging rijbaan/trottoirs Postweg/Drieseweg
- Vervanging/reconstructie Stationsstraat
- Vervanging/reconstructie Waterweg noord (fase 2)
- Vervanging bermverharding Roosendaalseweg
- Aanleg Bermverharding Groot Hellerweg
- Vervanging/reconstructie rotonde Garderenseweg
- Vervanging/reconstructie Voorthuizerstraat (Heihaas)
- Aanleg nieuw fietspad Oude Prinsenweg
- Wegreconstructie Voorthuizerstraat PM
- Vervanging/reconstructie rijbaan Hooiweg
- Vervanging/reconstructie Van Geenstraat (gedeeltelijk)
- Aanleg bermverharding Hessenweg en Wildforsterweg
- Vervanging Halvinkhuizerweg (gedeelte tussen Engweg en Van Geenstraat)
- Vervanging Kerkstraat (gedeelte tussen Engweg en Van Geenstraat)
- Vervanging Lage Engweg

We houden rekening met de volgende renovaties openbaar groen tot 2023:

- Husselveld (bomen, beplanting en gras)
- Buiten-Eng (bomen, beplanting en gras)
- Gedeelte Putter Eng (bomen, beplanting en gras)
- Hoge-Eng (bomen, beplanting en gras)
- Klaarwaterbos (bomen, beplanting en gras)

Akkoordverklaring

Onderstaande fracties in de gemeenteraad van Putten verklaren zich akkoord met het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Bouwen aan Putten'.

Namens de fractie van Wij Putten,
Wilma van Voorst-Ruiter.

Namens de fractie van ChristenUnie,
Lubbert van den Heuvel.

Namens de fractie van SGP,
Ewoud 't Jong.